

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה)

(תיקון), התש"ף-2020

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. בתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, להתקין את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה) (תיקון), התש"ף-2020 בנוסח שלהלן.

2. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.

3. התקנות תיכנסנה לתוקפן עם פרסומן ברשומות.

להלן נוסח התקנות:

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה)

(תיקון), התש"ף-2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, מתקינה הממשלה תקנות שעת חירום אלה:

1. תיקון תקנה 2 בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה), התש"ף-2020 (להלן – התקנות העיקריות), בתקנה 2, במקום "כ"ה בניסן התש"ף (19 באפריל 2020) יבוא "ח' בסיון התש"ף (31 במאי 2020)" ובמקום "או 4" יבוא "עד 4א".

2. תיקון תקנה 4 בתקנה 4א לתקנות העיקריות, בפסקאות (1) ו-(2), במקום "כ"ה בניסן התש"ף (19 באפריל 2020) יבוא "ו' באייר התש"ף (30 באפריל 2020)";

3. הוספת תקנה 4א אחרי תקנה 4 לתקנות העיקריות יבוא:

"מענק הסתגלות 4א. (א) מענק הסתגלות מיוחד בעד חודש מאי מיוחד בעד חודש 2020 ישולם למי שמתקיים לגביו אחד מאלה: מאי 2020

(1) הוא זכאי למענק הסתגלות מיוחד בעד חודש אפריל 2020 לפי תקנה 4 והיה מחוסר עבודה גם במהלך כל התקופה שמיום ז' באייר התש"ף (1 במאי 2020) עד יום ח' בסיון התש"ף (31 במאי 2020);

(2) עבודתו הופסקה במהלך התקופה האמורה בפסקה (1) והוא היה מחוסר עבודה מיום הפסקת עבודתו עד יום ח' בסיון התש"ף (31 במאי 2020).

(ב) סכום המענק לפי תקנה זו ייקבע בהתאם להכנסתו של הזכאי בעד חודש מאי 2020, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) מי שהכנסתו אינה עולה על 2,000 שקלים חדשים – 4,000 שקלים חדשים;

(2) מי שהכנסתו עולה על 2,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 3,000 שקלים חדשים – 3,000 שקלים חדשים;

(3) מי שהכנסתו עולה על 3,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 4,000 שקלים חדשים – 2,000 שקלים חדשים;

(4) מי שהכנסתו עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,000 שקלים חדשים – 1,000 שקלים חדשים.

תיקון תקנות 6 ו-4. בתקנות 6 ו-7 לתקנות העיקריות, במקום "ו-4" יבוא "עד 4א".

7

5. הוראת מעבר מי שהיה זכאי למענק הסתגלות מיוחד בעד חודש אפריל 2020 לפי תקנה 4 לתקנות העיקריות כנוסחה ערב תחילתן של תקנות שעת חירום אלה, לא תיפגע זכאותו למענק כאמור בשל הארכת תקופת הזכאות למענק בעד חודש אפריל 2020 כאמור בתקנה 2 לתקנות שעת חירום אלה; אולם לא ישולם לאדם יותר ממענק הסתגלות מיוחד אחד בעד חודש אפריל 2020.

ב _____ התש
(_____ ב 2020)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דברי הסבר

רקע כללי

במהלך חודש דצמבר 2019 החל נגיף SARS-COV-2 (להלן: "נגיף הקורונה") את התפשטותו הראשונה בעיר ווהאן במרכז סין, ולאחר מכן התפשטה התחלואה לכל המחוזות בסין וכן למקומות אחרים בעולם, ישראל בכללם. ביום אי בשבת, התש"ף (27 בינואר 2020) הודיע שר הבריאות לפי סעיף 1(20) לפקודת בריאות העם, 1940 כי נגיף הקורונה היא מחלה מידבקת ("י"פ התש"ף, עמ' 3378).

בהמשך להודעה זו הוטלו הגבלות משמעותיות, ובין השאר, הוטלו הגבלות על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף. הגבלות אלה הוטלו בין היתר בתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020. הגבלות האמורות לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה, ולפיכך מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או לחילופין פיטרו את עובדיהם.

במטרה לסייע לבני 67 ומעלה אשר נפלטו משוק העבודה כך שתינתן להם האפשרות להסתגל לעובדה שנפלטו באופן פתאומי משוק העבודה כתוצאה מהתפשטות הנגיף בישראל, ביום ב' בניסן התש"ף (27 במרס 2020) התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה), התש"ף-2020 (להלן "התקנות"). בהתאם לתקנות, שולם מענק הסתגלות מיוחד למי שהופסקה עבודתו בחודשים מרס ואפריל. סכום המענק ניתן בהתאם להכנסתם של בני 67 ומעלה לאחר הפסקת העסקתם, כך שסכום המענק בעד חודש מרס לא יעלה על 2,000 ₪, וסכום המענק בעד חודש אפריל לא יעלה על 4,000 ₪, והכל כמפורט בתקנות. לפי התקנות הזכאות למענקים הייתה למי שנפלט משוק העבודה עד יום 19 באפריל 2020.

בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה) (תיקון), התש"ף-2020 (להלן "התיקון") מוצע להרחיב את מענק ההסתגלות המיוחד ולהעניקו בעד כל חודש אפריל, ובעד חודש מאי, כך שבני 67 שנפלטו משוק העבודה בתקופה זו יקבלו מענק. בנוסף, מי שהיה מחוסר עבודה טרם התקופה המדוברת ונותר מחוסר עבודה יקבל גם הוא מענק עבור החודש בו היה מחוסר עבודה, בהתאם לתנאים בתיקון.

כאמור, על פי נוסח התקנות, זכאים בני 67 ומעלה שפוטרו או יצאו לחלת בן 30 ימים למענק הסתגלות בגין החודשים מרץ ואפריל (עד ה-19 לאפריל בלבד). המשמעות הינה כי כל מי שנפלט משוק העבודה כבר מיום 20 באפריל ואילך, לא יהא זכאי לכל סיוע. בנוסף, מי שפוטר במהלך מאי או פוטר קודם לכן ונותר מחוסר עבודה במאי לא זכאי כרגע למענק הסתגלות בעבור חודש זה. לאור מצוקתם של בני 67 ומעלה, נראה כי קיים הכרח לתת מענה מיידי ולהאריך את ההסדר הקיים, לטובת סיוע סוציאלי לאוכלוסייה זו. בשל החשיבות ביצירת תחושת ביטחון בקרב ציבור בניה-67 ומעלה וראוי כי כבר עתה יובהר להם כי ימשיכו לקבל סיוע עד לסוף חודש מאי. המענק לחודש אפריל משולם בתחילת חודש מאי, ועל כן יש חשיבות מעשית גדולה לקידום התיקון באופן מיידי.

לא מיותר לציין כי המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המוסד") ומשרד האוצר בחנו את האפשרות של הארכת הזכאות באמצעות הסכם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, אלא שדרך זו יוצרת קשיים לא מבוטלים, קודם כל מן הטעם שההסדר מצריך התגברות על חקיקה ראשית, על מנת שלא תיפגע הזכאות של מקבלי המענק להטבות נלוות, וכן מהטעם שיו"ר הוועדה הרלוונטית במועצת המוסד התפטור במפתיע מתפקידו לפני מספר ימים, באופן שאינו מאפשר העלאת נושאים לדיון בוועדה שבראשותו, כנדרש על פי החוק. משכך, מדובר בפתרון שקשייו עולים על יתרונותיו. כמו כן, נבחנה האפשרות לקבוע את ההסדר בחקיקה ראשית של הכנסת.

עם זאת, בשים לב לצרכיה המידיים של האוכלוסייה המדוברת, לצורך במתן זמן סביר להגשת בקשות לקבלת המענק ולטיפול בבקשות כאמור, וכן לכך שתיקון חקיקה מתחום הביטוח הלאומי דורש גם את אישור מנהלת המוסד ומועצת המוסד, לא ניתן יהיה לחשלים חקיקה בכנסת בפרק זמן הנותן מענה לצורכים האמורים. . .

לפיכך, על אף שהכנסת החלה לפעול, קיים צורך לקבוע את ההסדר המוצע באמצעות תקנות שעת חירום. כמו כן, בהתאם לסעיף 39 חוק-יסוד: הממשלה, התקנות יונח על שולחן הוועדה הזמנית לענייני חוץ וביטחון של הכנסת. בנוסף, תקודם בהקדם הצעת חוק בעניין.

הצעת ההחלטה מבקשת לאשר את טיוטת התיקון המצ"ב.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי.

תקציב

תשלום מענקים לבני 67 ומעלה בהתאם לתיקון – 130 מיליון ₪.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

עמדת שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים : תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4939 מיום 27 במרץ 2020.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יחס ההצעה

אין מניעה משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי : 07 חקיקה ממשלתית ;

תחום פעולה עיקרי : 02 חברה וכלכלה ; 09 אחר

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה) (תיקון מס' 1), התש"ף-2020.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

על רקע התפשטות נגיף הקורונה בישראל, הכריז משרד הבריאות על המחלה כמחלה מידבקת מסוכנת. לצורך מניעת התפשטות המחלה ושמירה על בריאות הציבור, הטילה הממשלה הגבלות משמעותיות, בין היתר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם. הגבלות אלה לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה. לאור זאת, מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או לחילופין פיטרו את עובדיהם.

במטרה לסייע לבני 67 ומעלה אשר נפלטו משוק העבודה כך שתינתן להם האפשרות להסתגל לעובדה שנפלטו באופן פתאומי משוק העבודה כתוצאה מהתפשטות הנגיף בישראל, ביום 27 במרס 2020 התקנה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה), התש"ף-2020 (להלן - **התקנות**). בהתאם לתקנות, שולם מענק הסתגלות מיוחד למי שהופסקה עבודתו בחודשים מרס ואפריל 2020. סכום המענק ניתן בהתאם להכנסתם של בני 67 ומעלה לאחר הפסקת העסקתם, כך שסכום המענק בעד חודש מרס לא יעלה על 2,000 ₪, וסכום המענק בעד חודש אפריל לא יעלה על 4,000 ₪, והכל כמפורט בתקנות. לפי התקנות הזכאות למענקים הייתה למי שנפלט משוק העבודה עד יום 19 באפריל 2020.

בתיקון לתקנות מוצע להרחיב את מענק ההסתגלות המיוחד ולהעניקו בעד כל חודש אפריל, ובעד חודש מאי, כך שבני 67 שנפלטו משוק העבודה בתקופה זו יקבלו מענק. בנוסף, מי שהיה מחוסר עבודה טרם התקופה המדוברת ונותר מחוסר עבודה יקבל גם הוא מענק עבור החודש בו היה מחוסר עבודה, בהתאם לתנאים בתיקון.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 39(א) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן - **חוק היסוד**), במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

על אף שהסמכות להתקין תקנות שעת-חירום מנוסחת בלשון רחבה ומקנה לממשלה שיקול דעת רחב, הפסיקה פירשה את הסמכות על דרך הצמצום (ראו בג"ץ 6971/98 יוסף י' פריצקי ע"ד נ' ממשלת ישראל, נג(1) 763 (1999), ובג"ץ 2994/90 ח"ב אברהם פורז נ' ממשלת ישראל, מד(3) 317 (1990)).

החובה לנהוג בריסון עצמי בהתקנת תקנות שעת חירום אף נובעת מהיותה של הממשלה ממשלת מעבר, המחויבת ממילא באיפוק ובריסון בביצוע כל פעולותיה.

כאמור, על פי נוסח התקנות, זכאים בני 67 ומעלה שפוטרו או יצאו לחלת בן 30 ימים למענק הסתגלות בגין החודשים מרץ ואפריל (עד יום 19 לאפריל בלבד). המשמעות היא כי כל מי שנפלט משוק העבודה כבר מיום 20 באפריל ואילך, לא יהא זכאי לכל סיוע. בנוסף, מי שפוטר במהלך מאי או פוטר קודם לכן ונותר מחוסר עבודה במאי לא זכאי כרגע למענק הסתגלות בעבור חודש זה. לאור האמור, מוצע לתת מענה מיידי ולהאריך את ההסדר הקיים,

לשם הגנה על הביטחון הסוציאלי של אוכלוסייה זו. בשל החשיבות ביצירת וודאות ותחושת ביטחון בקרב ציבור בני 67 ומעלה מוצע כבר עתה להבהיר כי ימשיכו לקבל סיוע עד לסוף חודש מאי. המענק לחודש אפריל משולם בתחילת חודש מאי ועל כן, נוסף לוודאות שתיווצר לבני 67, יש חשיבות מעשית גדולה לקידום התיקון באופן מהיר.

בהקשר זה יצוין כי בהתאם לסעיף 39 לחוק היסוד מוצע לקבוע כי התקנות יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של המוסד לביטוח לאומי - אין מניעה משפטית לאישור התקנות.

עמדת היועצת המשפטית של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים - אין מניעה משפטית לאישור התקנות.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לנוכח האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור התקנות.

16.05.20

היועץ המשפטי של משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם